

JÄMLIKHETSMOTION 3: DET TIDIGA LIVET – Integrera jämlikhetsperspektiv i barnsjukvården i Region Gävleborg

Vård ska ges med respekt för alla människors lika värde; patienter som lider av samma sjukdomar ska behandlas lika och resurser ska fördelas utifrån behov.

Trots det finns rapporter som visar att hälso- och sjukvården inte är helt jämlik. Det finns därför behov av att ta fram och tillgängliggöra data och genomföra fördjupande analyser om jämlik vård på regional nivå. Underlag som gör det möjligt att följa vårdbehoven i olika grupper saknas och i dialoger med representanter från hälso- och sjukvården har det framkommit att analyser av vilka som är vårdens största utmaningar inte har genomförts i tillräcklig utsträckning.

Samtidigt pågår flera stora omställningsarbeten inom sjukvården i Gävleborg. Flera av dessa kan bidra till en mer jämlik vård, under förutsättning att jämlikhetsperspektivet vägs in i utformningen av strategier och uppföljningar. Jämlik vård handlar inte om att ge samma insats till alla. Jämlik vård handlar om vårdens förmåga, och vårdens förutsättningar, att anpassa sig till patienters olika förutsättningar.

Integrera jämlikhetsperspektiv i barnsjukvården

En viktig del i styrningen mot en mer jämlik vård är att uppnå samsyn kring vad en jämlik hälso- och sjukvård innebär i länet, och vilka områden som bör prioriteras. Denna konsensus saknas i dagsläget, visar en uppsats baserad på intervjuer med medarbetare i vården i länet. De intervjuade medarbetarna upplever begreppet vara stort och brett och innefatta många olika områden, och efterfrågar därför tydlighet från ledningen. De menar också att om det saknas tydliga prioriteringar och riktlinjer, riskerar jämlikhet att bli en fras för styrdokumentet, snarare än något som omsätts i praktisk verksamhet. Att jämlik vård inte har definierats tillräckligt inom Region Gävleborg kan delvis bero på brister i analysen.

Kunskapsstyrning är ett av vårdens viktigaste verktyg för att säkra en jämlik vård. En fungerande kunskapsstyrning innebär att det inte spelar någon roll var vård sökes, utan tillgången till kunskap och evidens, liksom planerade vårdförlopp, är lika överallt.

För att aktörer ska kunna identifiera sina möjliga lösningar utifrån sin verksamhets specifika uppdrag behövs kunskaper om vilka grupper verksamheten når och inte når samt vilka olika effekter verksamheten har för olika grupper. Det handlar om att återkommande analysera sitt uppdrag, utbud, utförande, resultat och effekt med ett jämlikhetsperspektiv och att göra det återkommande.

Utöver den systematiska analysen av verksamheten i sig (uppdrag, utbud, utförande, resultat och effekt) finns också behov att ta fram och tillgängliggöra data för analys på regional och lokal nivå. Idag finns flera analyser och forskning på nationell nivå, men lokalt och regionalt anpassade analyser skulle bidra med mer relevant kunskap och därmed ett bättre underlag för åtgärder.

Ett centralt område som saknar data och analys är hur väl barn och ungas behov tillgodoses av vården. Vikten av *det tidiga livet* för en jämlik hälsa motiveras närmare i SOU 2016:55. Här framhålls att det är grundläggande att alla barn får en bra start i livet, med goda uppväxtvillkor som stimulerar deras tidiga utveckling, inlärning och hälsa, för att uppnå en jämlik hälsa bland barn och vuxna. Det tidiga livet är en central del i en människas liv, eftersom förutsättningarna och villkoren under denna tid påverkar barnen direkt, men också lägger grunden för utveckling, inlärning och hälsa längre fram i livet.

Med stöd av ovan resonemang föreslår undertecknade följande:

1. Att Region Gävleborg genomför fördjupade analyser kring vilka barn som i lägre grad än andra uppsöker hälso- och sjukvården, både vid behov och vid förebyggande insatser, och vad uteblivna besöken beror på.
2. Att Region Gävleborg integrerar ett jämlikhetsperspektiv i planering, genomförande och uppföljning av all hälso- och sjukvårdsverksamhet, såväl ordinarie arbete som utvecklingsarbeten, riktad till barn.

Gävle 2023-03-26

Eva Lindberg, Socialdemokraterna

Jan Lahenkorva, Socialdemokraterna

Mona Davik, Socialdemokraterna

Henrik Berglund Persson, Socialdemokraterna

Shida Kinuka Karlsson, Socialdemokraterna

Elisabeth di Paolo-Sandberg, Socialdemokraterna